

SOVĚTSKÝ POKER — RUSKA RULETA? [21. SRPEN]

V úterý večer dne 20. srpna nám promítal, na naši žádost, jeden z režisérů pražské televize ve svém bytě filmové záběry z pražského povstání v květnu 1945. Po filmech přišla debata. V liberalizační epizodě se v Praze opět vášnivě debatovalo o politice. Lidé, kteří prošli peklem komunistického přeshovování, se nemohli stát přes noc objektivními kritiky liberalizačního procesu, který se rozvíjel po jedinou před ním a je více méně stáhoval od svého viru. Nemohli se rozhodnout, kolik liberalizace je uspokojivá. Neměli trpělivost s jejím "hlemýždím" krokem. Seznámivše se příliš dobře se zákony džungle, v níž musili po léta svádět boj o přežití a skývu chleba, věřili ve všem nástrahy. Viděli kolem sebe ve funkcích stále příliš mnoho starých tváří. Nevěřili, že věci potrvají tak jak byly. S nedůvěrou se misil často cynismus, který ze surového zápasu o moc mezi komunistickými funkcionáři prosákl celý veřejný život. Naši přátelé nás zapřisahali, abychom nepřispěli ke zlatému fondu na stabilizaci koruny. Liberalizace byla misa, z níž si každý ochotně posloužil, ale ne každý byl ochoten do ní něco přispět. Ale přes pesimismus, fatalismus a často i defaultismus, které kořenily debaty, tu byl povznášející pocit svobody projevu, pocit osvobozujícího ulehčení, který má spát po procitnutí z ohavného snu.

Po jedenácté hodině jsme se rozloučili. Smíchovské ulice byly prázdny. V jejich nočních tichu nebylo potuchy po neklidu a nejistotě, s nimiž jejich obyvatelé prožívali první dny svého návratu ze strašného vězení.

Ta noc nebyla dlouhá. Ve dvě hodiny se do ní zakouslo zařinčení telefonu. K d'asu! Ted'! V tuto dobu! Volal režisér. "Rusové obsazují Prahu!" řekl.

Vyšli jsme na balkon smíchovské vilky našeho hostitele. Pod námi v údolí stěmlel noci a oparem vystupujícím z Vltavy spala Praha. Spala? Nad hlavou nám hučela ruská čtyřmotorová dopravní letadla. Jedno bylo sotva nad naší hlavou a další už se vynořovalo z nedalekého obzoru zúženého blízkým návrším na západní straně vilky. Ve skupinách dvaceti až třiceti, jedno za druhým nás přelétlo a stočilo se k ruzyňskému letišti. Pak krátká přestávka, a dalších dvacet až třicet Antonovů.

Později jsme se dozvěděli, že v té době ruzyňské letišti už bylo obsazeno sovětskými parašutisty a stovky agentů KGB se rozejelo po Praze, aby zatklí členy vlády a čelné funkcionáře čsl. komunistické strany. Dubček, Smrkovský a Černík byli podrobeni ponižující proceduře, která předcházela jejich deportaci na Slovensko. Císař byl ve vězení v Bartolomějské ulici.

Praha nespala a jako my prožívala tiseň a utrpení, ponižení a zoufalost, které dovede vyvolat jen zákeřný přepad nepříteli. Hořkost těch, kteří nepříteli pokládali ještě před chvílí za přítele, byla tím větší. Otevřeli jsme rádio. Hlasatel líčil přepad. Seděli jsme u aparátu až do rána. Kolem osmé hlasatel řekl: "Sovětské tanky jsou v rozhlasu. Až zahrájeme hymnu, budou tu. To bude konec našeho hlášení. Ať žije svoboda!"

Před devátou zahráli hymnu. Lidé zaplakali ve svých bytech, zaštkali u svých transistůr na ulici. Tlampač mlčel, ticho sevělo srdce studentů pěstí. Zardousili nám hlas! Vzali nám řeč! Okupanti! Cizáci! Surovci!

Ted' teprve jsme si uvědomili, jak teplý byl hlas hlasatele. Jakoby nás by chránil před nepřitelem. Ted' jsme byli bez ochrany.

Ani ne za celou hodinu se rádio ozvalo znovu, tentokrát z Plzně. Bylo nám, jakoby ve studené místnosti zaplápolal krb. Hlásili průběh okupace a za nějaký čas se ozvala opět Praha. Hlášení nebylo z budovy rozhlasu na Vinohradské ulici, o tu byl sváděn boj mezi studenty a sovětskými tanky. Bylo z nového místa, na něž se rozhlasový aparát narychlo přemístil.

Svobodný rozhlas, který fungoval po celou dobu až do návratu presidenta Svobody z Moskvy, přes slidení sovětských agentů, byl jeden z triumfů československého genu za ruské okupace. Klička mezi sovětskými slidenými někdy končil v polovině věty, téměř v polovině slova, když musil prchat nakvap před objevením. Ten milý hlas, který věděl stále, co se děje, byl jako David vysmívající se brutálnímu Goliášovi, polykajícímu s bezmocným vřekem svou strašnou sílu, která mu nebyla k ničemu.

Okupanti věděli, že rozhlas je jedním z nejdůležitějších prostředků ke zlomení odporu československého lidu. Učinili jej jedním z nejprvnějších cílů svého přepadu. V casných ranních hodinách se valily jejich tanky nahoru Vinohradskou ulici. Ale studenti tam byli dříve. Přístup k rozhlasu zabaríkádováli převrácenými autobusy a nákladními auty. Sovětský tank snažící se barikádou projet rozřízl benzinovou nádrž autobusu. Autobus začal hořet a od něho chytily sovětské tanky. Ulice se začala odtřásat výbuchy nábojů explodujících v tancích. Od střelby tanků chytily tři čínáky. Z balkonu smíchovské vilky bylo vidět dva sloupky černého kouře valícího se k raninmu nebi. Hořelo tam až do pozdního odpoledne. Výbuchy munice bylo slyšet po celé Praze.

Z rozhlasu jsme se dozvěděli, že tanky střílely do lidí na rampě Národního musea. Musejní fasáda byla silně poškozena.

V noci toho dne se na Smíchovské ulici stálo. Světelné náboje projížděly noční oblohou jako ohniví hadi. Občas světelná raketa ozářila celou čtvrť a zaduněly dělové rány. Náš hostitel nám vysvětloval, že v těch místech byla důležitá rušící stanice, kterou Rusové ničili. Zhasli jsme rychle všechna světla, osvětlená okna lálala "trigger happy" vojáky.

Ve čtvrtek ráno jsme se vydali do středu Prahy. Tramvaje nejezdily, mosty přes Vltavu byly na obou stranách obsazeny tanky. Ministerstvo strojírenství u Palackého mostu bylo rozstříleno. Jeho prežová střecha byla jako řeseto, fasáda provrtaná kulemi.

Sovětské vojáky před mostem prohlíželi civilní auta a tašky chodců. Přišla k nim babka. Voják se jí hrabal v tašce s vejci.

"Brežněv Moskalům snídane neposlal," řekla babka ježatě. Vyceňla své tři zuby jako rozložený víčák. "Přítelče pozvat, Moskaly pos..." (Servíte je náš, babka si ho nebrala.) Zástup Pražanů se řehťá, sovětský voják civil nechápal.

U Mánesa, Jiráskovo náměstí je tvořeno šestiposchodovými činžáky. Márně jsme se snažili nalézt jedno jediné nerozbité okno, jednu jedinou nerozbitou tabulku na celém náměstí. Sovětské vojáky podřimovali na svých tancích v boku náměstí. Lámalí jsme si marně hlavu tím, co je včera v noci vyprovokovalo k jejich surovému dílu. Možná, že na ně vyplázl někdo z okna jazyk.

Národní třída byla na vltavské straně zablokována tanky. Usti

hlavně děla bylo zamířeno na sloup podírající budovu Národního divadla. Výmluvně a provokativně! Kdyby došlo k demonstracím, jeden zásah by složil čtvrt budovy v trosky. Dělo jiného tanku mířilo na dům spisovatelů. Chápeme, holoubci, českoslovenští spisovatelé vám leží obzvláště v žaludku, vime, koho nenávidíte nejvíce, toho, kdo do československého mozku nasadil myšlenku svobody! Jedinou ranou dala nám chcete z mozku vyrazit sen spisovatele a lebeční dutinu vyplnit poslušnou slitinou mozkové výplně otroka. My si spisovatelé obzvláště vážíme, nevážíme je na Sibiř! U nás kultura má cenu. (Až k nám na západ pošlete opět kolektiv a jednolice, aby nám zastíli fakta, že vskutku jste stále ještě barbary mávajícím rozjařeným obuškem skalního člověka, budeme vyprávět našim spoluobčanům, že jste si v Praze vybrali Národní divadlo a dům spisovatelů za první strategický cíl vašich kanonů. Na západ přicházíte s kulturou jako s pastí na důvěřivé, v Praze jste především na kulturu napláhlí zlostně obušek, který vám zůstal v ruce z vaší skalní minulosti.) U nás spisovatel už několikrát stál v popředí našich národních aspirací. Několikrát volal na poplach. Můžete nás obsadit svými tanky, můžete obsadit naše náměstí, mosty a křižovatky, ale sen o svobodě naznačený tak jasně spisovatelem nám z hlavy nedostanete. Rozhodně ne už těmto studentům, kteří s trikolorami v klopách a s transistorem v ruce zaplňují téměř celé Václavské náměstí. Hlavy mladých lidí jsou umíněné a, hlavně, jsou to hlavy mladé, které ještě hodně dlouho vydíží nosit v sobě nenávist, kterou jste do nich vseli svým podlým přepadem. Je to celá nová generace, která si bude pamatovat den, kdy jste přijeli do naší země s tanky a se zlobou v srdcích, která zná jen touhu vládnout otrokům.

Student s transistorem v ruce říká: "Američani dají Rusům ultimatum." Okolostojící jásají: "Máme přátele, nejsme sami!" Usmíváme se nad naivitou. Bůh jim ji odpustí. Potřebují tolik přátel, ať si dokončí na str. 2

VÍTR SE "OBRACÍ"

Hrdiný odpor našeho lidu nese ovoce - Moskva nucena jednat jen s Dubčekem, Černíkem a Svobodou.

I když jsme si plně vědomi, že jakékoli dohody se Sověty jsou zcela bezcenné a nemusí platit ani dvanáct hodin, přece jen jsou ukazatelem, jak se vyvíjejí sovětské nálady. V těchto dnech jednala Moskva jednak s předsedou vlády Oldřichem Černíkem o hospodářských vztazích mezi Československem a Sověty, při čemž Černík trval hlavně na náhradě bezmýrných škod způsobených sovětskou okupací (většina silnic je na příklad zničena), jednak o postavení československých občanů a jejich práv. Výsledkem rozhovorů o této druhé otázce je prohlášení, podepsané prezidentem Svobodou, Alexandrem Dubčekem, Oldřichem Černíkem, Josefem Smrkovským, a místopředsedou vlády a vedoucím tajemníkem slovenské komunistické strany Husákem. V prohlášení se zaručuje naprostá osobní svoboda všech občanů a v projevech, které je provázely, se zdůrazňuje, že v žádném případě nedojde v Československu k návratu někdejšího stalinismu a novostalinismu. Více než svým obsahem je nové prohlášení příznačné tím, že je podepsali zase jen především vedoucí československé liberalisace a demokratizace: Dubček, Smrkovský, Černík, Svoboda a Husák. Moskvě se dosud nepodařilo najít skupinku, která by se odvažila nahradit tyto vůdce národa. Právě naopak.

V době, kdy v Moskvě nanovo ožilo štvaní proti Dubčkově a Pravda zase prohlásila, že "nestačí" na ovládnutí situace, z "konservativci" komunistické strany Československa, na něž Moskva nejvíce spoléhala v organizaci svých plánů, bývalý šéfredaktor Rudého Práva Oldřich Švestka uveřejnil v bývalém svém listě toto prohlášení: "Nezradil jsem ani svou vlast, ani komunistickou stranu, ani své přesvědčení. Pomluvy, že jsem byl mezi těmi, kdo pozvaly do Československa vojska varšavského paktu, jsou falešné..." Podobná prohlášení učinili také Piller, Vasil Bilak, Drahomír Kolder a Miloš Jakaš. Jejich prohlášení jsou nejlepší výstrahou všem, kdo by byli ochotni se propůjčit k zrádovství, je však velikou ctí českého a slovenského národa, že přes všechno sovětský nátlak a přes všechno štvaní sovětského tisku se nenašel nikdo, kdo by se prodal Moskvě.

Zřejmé pod dojmem naprosté jednoty československého lidu - všichni jednomyslně svědčí, že takové jednoty a jednomyslnosti, jaká je dnes mezi Čechy a Slováky, či mezi Slováky a Čechy, v našich dějinách dosud nebylo, stejně jako nebylo nikdy takové svornosti v řadách obou národů - Moskva váhá a je na rozpacích, co dělat. Podle posledních zpráv do půlnoci ze středy na čtvrtek 11. a 12. září mají sovětská vojska opustit všechna větší a velká města a stáhnout se do zvláštních táborů. Z Českoslo-

Viktor Dyk: ZEMĚ MLUVÍ

Tvrdá matka byla jsem tohde. Těžce chléb jísti dala. Nehýčkala jsem robě, muže jsem zraňovala. Když prohlédly poprvé tvé oči vyjevené, smutný se obzor před tebou šířil. Mluvíla jsem o ránc zasazené, které čas neusmířil.

Na nás oba padal těžký stín. Matka tvrdá byla jsem, ty tvrdý syn. Nepozdvihl jsi pro mne rámě. S láskou jsi nepomyslel na mě. Když vítr zabučel, zaprástěl mráz, neslyšel jsi můj hlas. A já přec mluvíla, vidouc tvou psotu, bidu, jež věčně tě šve.

A z úst mých zamklých zaznělo tu: Vezmi si své! Těžké břímě nosím. Přichází radost anebo děs? Slyšíš mne dnes? Matka, syna prosím. Haj si mne. Braň si mne. Neoslyš matky. Haj si mne. Braň si mne: Ať shoří statky,

pole ať udupou, zničí. Zitra zas sémé vzkličí. Chystala jsem ti úděl, děcko. Úděl jsem tobě chystala. Chraň si mne. Haj si mne. V moci tvé všechno: aby ztroskotala loď, anebo přistála. Neoslyš slova varující: neprodej úděl za čochovici. Treba mne opustíš, nezahynu.

Ale vš, kolik sem přijde stínů? Kolikrát pěst bude potomek zatínat, a syn tvůj kolikrát tě bude proklínat?

Nezahynu, věčná jsem, ale žít budu s trapným úžasem: kterak jsi zaponul dědičný na díl? Kterak jsi váhal? A kterak jsi zradil?

Jak možno kletý čin provéstí vědomky? Sebe jsi zradit moh'. Ale své potomky? Dokavad dýchal jsi, proč ses vzdal? Čeho ses bál?

Co je to smrt? Smrt znamená jít ke mně. Tvá matka země otvírá náruč: možno, bys jí zhrd? Pojď, poznáš, jak je země náruč měkká

pro toho, který splnil, co čeká. Prosím tě, matka tvá: braň si mne, synu! Jdi, třeba k smrti těžko jdeš. Opustíš-li mne, nezahynu. Opustíš-li mne, zahyneš.

Nedělní Rudé Právo 8. září 1968 po okupaci.

venska se však Rudé armádě nechce a "Pravda" stále nadhazuje, že do "normalisace" poměrů v naší vlasti je ještě daleko. Nepochybujeme, že bylo od počátku sovětským cílem zničit naše země a jmenovitě odtrhnout Slováky od Čechů. Moskva se dnes trapně přesvědčuje, že tento cíl je takřka neuskutečnitelný a že okupace naší vlasti jen rozkládá sovětský tábor. Moskva se přepočítala, i když jsme to především my, kteří na její omyl doplácíme. Přijde však doba, doufejme, že ne daleká, kdy bude platit Sovětský svaz, a to velmi těžce.

Co nás dnes zajímá nejvíce, je zahraničně - politická stránka okupace Československa. Nejnověji jí věnoval pozornost francouzský prezident generál de Gaulle. I když však odsoudil velmi ostře sovětský přepad naší vlasti, vzal jej jinak prostě na vědomí. Co však učinilo jeho projev mimořádně významným, bylo, že ukázal, že sovětská invaze je důsledkem dohod, které uzavřely Spojené státy se Sovětským svazem na Jaltě a v Teheráně. Vrátime se k tomu, jakmile se nám dostane do rukou přesný text de Gaullova projevu.

Mocní tohoto světa roní slzy nad naším osudem, slzy v pravdě krokodýly, protože bylo v jejich možnostech sovětskému přepadu předejít a ani je nenapadlo to učinit. Tak jako v roce 1938 nehnuli pro nás prstem. Nuže, naše vlast si už prožívá své, ale ti, kteří jí mohli pomoci, než se Sověty odvážíli ji přepadnout, jsou k politování daleko víc než my. Nám se už nemůže stát nic horšího, než se sta-

Dokončení ze strany 1.

SOVĚTSKÝ POKER

Dokončení ze strany 1.

je alespoň vytvořil svou představou, ať jsou alespoň na chvíli šťastni svou prostotou, svou čistotou duše.

Na náměstí je jako v úle před rojením. Chodníky jsou obsazeny tanky od Mústku až k Muzeu. Studenti stojí v hloučcích, vysvětlují ruským vojákům, že v zemi je klid, že jich tu nebylo zapotřebí, přemísťují se nervozně z místa na místo, rozdávají letáky varující před zrádci a kolaboranty, jezdí v nákladních autech s československými prapory, skandují: "Dubček! Svoboda!" Socha sv. Václava je v moři vlnícím se rozčleněním a rozhořčením, v moři obstupujícím ji, chránícím ji před rukou okupanta, vetřelce, rouhače, jako pluky blanických rytířů. Rusové tuší nepokoj, přiváží nové tanky, projíždějí plnou rychlostí v pancéřových autech ulicemi ústícími do náměstí, ruka důstojníka je na spoušti kulometu, lidé prchají do postranních uliček.

Jen hlasatel z radia se podařilo uklidnit dav v tomto kritickém okamžiku, zabránit explozi podobné národnímu povstání maďarskému. Hlasatel má velký vliv na tento rozčilený zástup. Hlasatel je v této době vpravdě vládou. Vládou váženou, milovanou a poslouchanou. O citech své vlády u rozhlasových vysíláčů nemá student nejmenší pochyby, splyvají s jeho city, jen jsou rozváznější, pravda, unáhlením bychom poslouchali jen okupantům.

Ve dvanáct hodin nastala hodinová generální stávka. V tu dobu také přestali na výzvu hlasatele českí 1 i d e vysvětlovat sovětským vojákům. Okupanti je filmovali a v Moskvě ukazovali, jak přátelsky byla sovětská armáda československým lidem přijata. Na Staroměstském náměstí se však přece střílelo.

Masová psychologie je mocný vladař. Vezme si člověka celého otočí si ho kolem prstu, vede ho do ohně, vody, do palby. Mladí lidé v Praze přišli k zemi, když do nich stříleli, ale sotva palba přestala, vstali a pokračovali ve své demonstraci.

Odešli jsme na oběd do restaurace "U Nováků". Ve Vodičkově ulici jsme potkali staříka s plakátem připraveným na své hrudi. Četli jsme: "Clenskou legitimaci ve společnosti pro československo - ruské přátelství vyměním za jednu cigaretu". Lepší pomník si ruský národ nemohl postavit v srdcích československých než ten, který si v nich postavil okupaci. V novou generaci komunistů skládali všechny své naděje. "Až mladí dorostou, v nich systém bude bezpečně zakotven". Měli-li nějaké šance v tomto směru, 21. srpen je o ně připravil bezpečně. Nacionalismus je dosud nejsilnějším citem člověka. Nikde se mu nevede lépe než před hlavními cíckými děly.

V karikatuře s podtitulkem "Konec mytlu" v amsterském Het Parool vyšel F. Behrendt katastrofu, kterou bude znamenat obsazení Československa pro mezinárodní komunismus. Brežněv páli do svého spánku z pistole, na níž Behrendt napsal "Intervence". Kule probíjí smrtelně nejen jeho hlavu, ale současně i hlavy Marxe a Lenina, s nimiž se Brežněv drží za ruce. Znásilnění Marxova hesla "Svoboda pracujícího lidu" a Leninova hesla "Lidská práva" československou invazí zabilo dlouholetý mytlu a demaskovalo sověty. Nemohou předstírat, že v Československu potlačili reakci. Celý svět ví, že tam potlačili celou a vzácně jednotnou komunistickou stranu a to proto, že nejen hlásala s Marxem "Svobodu", a s Leninem "Lidská práva", ale chtěla se těmito hesly také doopravdy řídit. Francouzským a italským soudruhům a zejména mládeži celého světa, která byla stále ještě ochotna očekávat od sovětů vedení v boji o lidská práva pracujícího lidu, tak Rusové dali hodně materiálu k přemýšlení nejen o své kvalitaci pro vůdčí místo v komunistickém bloku, ale vůbec o svém vztahu k socialismu. Celý svět dnes ví, že v jejich rukou ideologie je jen pouhým nástrojem jejich kolonialismu. Duch vopory proti tomuto hanebnému zneužití ideologie přeskočil z Československa nejen k národům

Ta noc, to ráno...

Viděli jsme je - a uvěřili svým očím. Viděli jsme je, jak projíždějí ulicemi. Za jejich okny pokojně spali mužové, ženy a děti této země. Po Gottwaldově třídě na západ, na Porubu, na Bílovec a dál se sunuly tanky, kamióny s podřimujícími vojáky v drsných pláštích. Bylo kolem třetí ráno, nastával rozbřesk a mnozí havíři a hutníci posílali na zastávkách tramvají, protože šli do práce. V protisměru k tankům, ale i mezi nimi projížděly auta s ranní rozvázkou mléka a chleba. Všechno, poctivého chleba, na který od ledna neukápla ani kapka krve.

A viděli jsme i neznámé muže, kterým den teprve končil. Stáli v hloučcích, semknutých, hloučcích na křižovatkách a bezbranně, ale i nespoulnavě mlčeli. Bylo to výmluvné mlčení: už jsme to jednou prožili. Nad Porubou svítalo a u porubské kavárny na Hlavní třídě kdosi postavil do cesty tankům žluté a červeně nalakovanou parkovou lavičku, na níž sedávali porubští milenci a penzisté. Tanky tu lavičku objížděly. Kdosi v hloučku si ulevil tvrdým havířským slovem.

Sjížděli jsme se do redakce a k Domu tisku současně s námi spěchali neznámí lidé, protože chtěli vědět víc než slyšeli z rozhlasu, než pochopili z hluku tryskových letadel a vrtulníků, přelétajících nad Ostravou. A protože nás chtěli bránit. Klid přátelů - zatím nevíme nic víc než vy. Ale jsme na svých místech. Jděte i vy na svá Místní telefon ještě funguje - vo-

láme všem, kteří by měli spěchat na pomoc novinám, aby lidé věděli co nejvíc, aby pražská vysíláčka nezůstala osamocená, aby okupantská vysíláčka "Vltava" nemohla mluvit jediného občana. Zbytečně - téměř všichni už věděli, téměř všichni už jsou na cestě nebo na svých místech. Ale - a to je snad nejdůležitější zjištění - ještě se na konci telefonických linek ozývají i pokojné, rozespale hlasy lidí, kteří dosud nevědí, že jejich dnešní cesta do práce je na jazyčkách těch nejotěsnějších vah.

A zase jsme všichni na jedné lodi - doufáme, že všichni, že se nikdo neodvážil využít okupace k bratrovražednému boji - k zradě vlasti, k zradě svých spoluobčanů. Že nikdo neudělá provokaci. Že skutečně jediná možnost, jediné řešení: zachovat klid a stát za Prahou, za Ludvíkem Svobodou, za Dubčekem. A okupanty nevidět - jako by byli v duchu. A jen ti, kteří dovedou zachovat rozvahu, ať s nimi hovoří, ať jim vysvětlují, proč jsme je vítali před třiatřiceti lety, a proč je nemůžeme vítat dnes.

Vstoupili bez pozvání do pokojné země, žijící nadějí skutečného socialismu a skutečné demokracie. Nekočíme se planými nadějemi, ale bez špetky naděje nelze žít: musíme tedy doufat, že dřív nebo později odejdou, jak přišli. Že to, co provedli, nepohrbi snad nejen u nás, ale i u nich a v celém světě velkou humanistickou myšlenkou osvobození člověka a člověčenstva. IVAN KUBIČEK, delegát XIV. sjezdu KSČ

Z OHLASŮ UDALOSTÍ

Podle zpráv Reuters z Irsku, požádala rada Mezinárodního festivalu, zasedající ve městě Cork, Sovětský svaz, aby nepočítal s účastí na festivalu, protože zákeřně napadl Československo. Ředitel festivalu D. Breem při té příležitosti řekl, že by nebylo správné, aby se dostávalo cti národu, jmenovitě v zemi, která sama musela bojovat o svobodu.

Gomulka není Polsko. Roman Polanski, známý polský filmový režisér, filmující nyní v Hollywoodu, k událostem v ČR uvedl: Stydím se, ale já věděl, že se to stane. Mnoho mých československých přátel, které znám po řadu let, byli opačného názoru. Říkali, že jsem pesimista. Jaké musely být pocity Čechoslováků, když viděli tytéž německé tanky, které duněly Prahou před třiceti lety! Je to strašné, strašlivé, znechucující. Jaké iluze mohou zbyť po tom vše? Myslím, že je to mnohem horší, nežli s Maďary. Ti tehdy stříleli v ulicích, snad tedy nějaký důvod pro vojáky, ale dnes nikdo nikoho nevolal, sami přišli. Je to všechno část úplného zneuctění a rozpadu světa. Ne-ní víc hodnot ve světě. Pokus se najít perspektivu, ať už v Evropě, Africe, nebo Asii, kdekoli. Lidská rasa si nezaslouží žít na této planetě. Svět je dočista šilný, a nic nemá smyslu. Čína, Rumunsko, Bialfa. Nevím vůbec, co to má znamenat.

V ottawském deníku "The Ottawa Citizen" bylo dne 28. 8. otiskeno obsáhlé interview s krajanem O. Horou z Ottawy. "Vůle našeho lidu po svobodě," říká Hora, "je příliš velká, než aby byla potlačena." Za největší zbraň proti vetřelcům uznává denodenní intervence, aby odešli. Pod masovým odporem Čechoslováků a nátlakem světového názoru odejdou Sověti z Československa.

Podle zprávy téhož deníku setrvali v noci z 21. na 22. 8. před sovětským vyslanectvím v Ottawě dva chlapci: 17 letý Robert Glasner a 15 letý Bogdan Kowalski. Jak večer přišli, ráno odešli.

Papež ve své poslední řeči, pronesené při obvyklém nedělním poselství, osíře odsoudil vojenskou intervenci v Československu. "O

Pokračování na straně 3.

všech ostatních sovětských satelitů, ale neušetří ani ruský národ, zejména nikoli jeho intelektuály. Obsazení Československa byla vpravdě ruská ruleta. Sověty v ní čekalo nemilé překvapení. Čekala je v ní kulka. Joža Procházka

VÍTR SE "OBRACÍ"

Dokončení na 2. st.

lo. Čeho si však pánové v zahraničních ministerstvech nechtějí stýct stýct být vědomi je, jak katastrofálně je obdobná sovětská invaze s tím, jak se Československo stalo Hitlerovou obětí v roce 1938.

Kdyby si pánové na zahraničních ministerstvech laskavě přečetli protokoly norimberského soudu nad vedoucími nacisty, dočetli by se tam, že rozbití Československa bylo, jak prohlásil Hitler, předpokladem zahájení druhé světové války. A tak jako si Hitler především zajistil bezpečnost na východě paktem se Sověty, tak si Sověty zajistily úspěch svého útoku na nás tichým souhlasem Západu. Nyní usilují o rozbití Československa na slovenskou republiku jako část Sovětského svazu a Protektorát Böhmen und Mähren, přesně tak jak to udělal Hitler, jen ovšem sovětský.

A když se podařilo Hitlerovi spolknout Československo a zmocnit se obrovské válečné kořisti v podobě všech vojenských zásob našeho státu, přikročil k vlastní podstatě svého plánu - útoku na Francii a Anglii. Vojenská odborníci musí doznat, že sovětský plán na přepadení naší vlasti byl vypracován do posledních podrobností a splnil se přesně tak, jak byl připraven. Má Západ jistotu, že stejně přesný plán není již vypracován na přepadení Západního Německa a spolknutí všech ostatních zbytků Evropy? De Gaulle má proto pravdu, že monopol Spojených států na atomové zbraně je sice určitou zárukou americké bezpečnosti, ale není sám sebou zárukou, že Spojené státy přijdou západní Evropě na pomoc, bude-li napadena. Spojené státy dosud doufají, že se "dohodnou" se Sověty - na čem? Co kdy Sověty dodržely? Kdyby Amerika chápala, jakou výstrahou je Československo, musela by - ve svém vlastním zájmu, ne v našem - mluvit se Sověty docela jinou řečí, takovou, s jakou s nimi mluvil prezident Kennedy, když začaly vyzbrojovat Kubu atomovými raketaми. Spojené státy však mluví se Sověty tak, jak mluvil Chamberlain s Hitlerem, nepřestávají "dokazovat", že jsou stále ještě ochotny k smíru. Nemají ani tolik hrdoosti, kolik jí má průměrný československý občan, který když už se nemůže jinak bránit, alespoň okupační armády ignoruje a pohrdá jimi. Koho chtějí bohové zničit, toho raní slepotou, říkali Římané, ale to už není naší věcí. My

SKLÁNÍME SE PŘED TEBOU NÁRODE

Pokračování

Jak jsme uvedli minule, dostali jsme z Československa množství novin, brožur, letáků a jiného materiálu, který byl za těžkých prvních dnů okupace tištěn v pražském podzemí. Zde jsou další některé výňatky.

Znáte nás! Věřte nám! Zvítězíme! Zvláštní výtisk obrázkového buletinu o bojující Praze. Na titulní straně velký obraz generála L. Svobody, uvnitř řada záběrů, které budou jednou podkladem novodobých dějin. Zadní strana končí slovy T. G. Masaryka: Žádná pomoc tohoto světa, kdyby se s celým peklem spojila, neudrží národa vzdělaného, ušlechtilého, statečného v poddanství a otroctví.

Mladý svět - Zvláštní vydání č. 2:

Vážení mladí čtenáři, již mnohokrát za těch deset let, co vycházíme, jste nám pomohli, a proto se na vás obracíme i v této těžké chvíli s touto prosbou:

1. Předávejte okupantům překlady projevů presidenta republiky, usnesení ÚV KSČ a všechna prohlášení našich legálních ústavních a stranických orgánů.

2. Udržujte na ulicích klid, utvořte hličky a zabraňte jakýmkoliv výtržnostem. (Nedovolte, aby mladí lidé používali poplašných pistolí, jako se tomu stalo včera.) Pomáhejte při zásobování obchodů.

3. V případě potřeby se spojte s našimi uniformovanými příslušníky veřejné bezpečnosti.

4. Pomáhejte svými letáky veřejně označovat kolaboranty.

5. Zamazávejte nápisy ulic, sundávejte názvy svých podniků.

6. Poslouchejte jen výzvy našeho legálního vysílání čs. rozhlasu, které poznáte bezpečně podle toho, že se plně staví za naši legální vládu a stranu v čele se Svobodou, Cerníkem, Smrkovským a Dubčekem.

Pozor! Plukovník Molnár, kolaborant, ze státní bezpečnosti, společně s ruskou tajnou policií mají v rukou seznam, dobře prokonzultovaný s ruskou stranou a začínají zatýkat v řadách v naší státní bezpečnosti. V seznamu je i řada kulturních pracovníků.

Občané pohraničního města Vejprty se sešli na čs. hranici a jednoznačně vyjádřili nesouhlas s obsazením republiky. Přes hranice je pozorovali obyvatelé městečka Bernsteina, kteří pak zaslali do Vejprty dopis. Nesouhlasí s přepadením Československa a stýdí se za přítomnost svých jednotek na našem území. Závěrečné věty dopisu jsou: "Čekajte další dopis. Tento uveřejněte! Věřme ve Vaši věc. Ať žije Dubček!" Podpis - Přátelství.

Rádio Bern vyjadřuje obdiv statečnému lidu Československa.

V pomníčku pod sochou sv. Václava na Václavském náměstí, kde je květinami vyznačen hrob neznámého 14 letého chlapce, bestiálně ubítoho okupačním samopalem, kladé člen redakce Mladého světa první zvláštní vydání MS, na jehož titulní straně je snímek československé vlajky, zbrocené krví. A pláče.

Hlas NSR: Skutečnost, že německá vojska se znovu podílejí na okupaci Československa, musí v každém Němci vzbudit znovu strašný pocit hanby.

Letečtí zaměstnanci NSR se rozhodli bojkotovat všechny letecké společnosti pětí okupovaných zemí. Ani jedno letadlo těchto 5 zemí nepřistane na letištích NSR.

Tři útvary naší armády v Hranicích na M. byly vyzvány sovětským okupačním důstojníkem ke složení zbraní. Velitelé naší armády odmítli s tím, že ač mají pouze pozemní zbraně, raději přijmou boj, než aby složili zbraně. Krátce na to se dostavil sovětský okupační velitel města, a řekl, že velitel praporu nebyl oprávněn žádat odzbrojení a omluvil se.

Důl Koněv v Dřínově u Mostu se přejmenovává na Důl 21. srpna 1968.

jsme byli obětováni jako v roce 1938 a teď je řada na těch ostatních. Rozhodně, když nebude účinnost Sovětů rázně překažena, není Československo poslední, kdo se stalo její obětí.

František Třešňák

Italský list Unita hlásí z Moskvy, že tři členové presidia nejvyššího Sovětu SSSR - Kosygin, Suslov a Šelepin - nesouhlasili s rozhodnutím většiny o vojenské agresi do Československa.

Delegace našeho Nár. shromáždění, které se vydaly na velvyslanectví okupačských zemí, dopadly takto: Němci delegaci nepřijali, u Bulharů ji přijal jakýsi úředník, Poláci ji přijali, Maďaři řekli, že předají notu své vládě.

Z nového Špalíčku národních písní: U našeho chlíva (strnad sobě zpívá) že - z velkého milování-málekdy - co bývá. Z Čech.

Československý sport STADION 23. 8. 1968:

Z titulků: Bude olympijský bojkot. Výzva všem sportovcům. Nezavodit s agresory! Olympijská myšlenka krutě porušena. Paskvil v Lipsku. Hodina pravdy. . . Od ledna do srpna letošního roku jsme byli humanističtí. Ponechali jsme ve funkcích i ty, o nichž jsme věděli, že mohou zradit. Příště tuto chybu už neuděláme.

Výzva manželů Zátokových, požadujících zákaz startu sportovců okupačních mocností na OH, podepsali m. j. sportovci: Andreadis, Jandera, Jungwirth, Pachman, Šiba, Šip, Zedníček, Anders, J. Čihlár, Jung, Křivka, Kříž, Kuneš, Nesl, J. Veselý, Smolík, Hladík, Souček, Doležel, Jauris a j.

Z letáků: Abychom ztížili nezvaným okupantům a kolaborantům orientaci v Praze, aby nemohli zatýkat naše občany: STRHÁVEJTE ZA SOUMRAKU NÁZVY ULIC A CÍSLA DOMŮ! PRYČ S OKUPANTY! BEDA PRISLUHOVAČŮM!

Večerní Praha 25. 8. 1968. Legální svobodné vydání.

Zrádci Šalgovič odvolán, ministr Pavel se ujal opět svého úřadu.

Kletba na jejich hlavy!! Zkrachování min. vnitra, bývalí náměstkové Jaroslav Klíma, Jindřich Kotál, a dále Jan Bokr, Oldřich Špelina, Josef Rypl, Miroslav Milata a další, dnes nemohou a také nezastupují min. vnitra.

Z článku "Národ zrádcům neodpustí!" Máme jedinou možnost - držet při sobě. Máme naději - nemůžeme prohrát.

Polské okupační jednotky jsou vyměňovány. Ukázala se jejich nespolehlivost při plnění "úkolů". Do CSR přijeli sami noví mladí vojáci a záložníci. Bylo jim řečeno, že se zúčastní cvičení DUNAJ.

O vysokém morálním stavu našich vojáků svědčí skutečnost, že všichni, kteří byli na řádných dovolených, se hlásí u svých útvarů. V N. Městě n. Met. se okupační pokusili vysvětlovat správnost svého zásahu na mítinku. Byli vypískáni a vyhnáni.

O tom, že okupanti neplní rozkaz svého velení vydaný ve středu, svědčí skutečnost, že např. V Chomutově nevyklidili město. V Kostelci n. L. zase obklíčili munici sklad a žádali vydání střeliva. Naši vojáci je nevydali.

OBSADILI UNIVERSITU KARLOVU! Nápis na jednom pražském autě.

Ze Stúrova se hlásí, že vojáci čs. jednotky po návratu k útvaru našli své osobní věci rozházeny, část z nich chyběla. Všechny tranzistory chyběly.

Okupační vojska na mnoha místech republiky hladoví, někdy prý již dva dny nedostala jíst, není co kouřit. Naši lidé mají v tomto případě srdce tvrdé, to jest na pravém místě.

Na čs. velvyslanectví ve Varšavě nosí lidé květiny a stisky rukou vyjadřují nesouhlas s politikou vlastní vlády a podporu našim zájmům.

Heinrich Böll, známý pokrokový západoněm. spisovatel, přijel do Československa 20. 8. Po tom, čeho se stal svědkem, se vyjádřil: "Uvědomil jsem si, že model naděje, který se po 8 měsících uskutěčňoval, byl zničen. . ." Sest. RH

YAROSLAV HUEBER
ADVOKÁT a NOTÁŘ

347 BAY STREET

Suite 210

Toronto 1

Tel. 368 - 5536

NÁRODNÍ FRONTA A ÚSTAVNOST

POKRAČOVÁNÍ

Počátky Národní fronty.

Komunisté mají už dávno osvědčený způsob ovládnout "parlamentním" způsobem stát: založí v něm "koalici stran", v níž jsou nejsilnější, neaktivnější a vedoucí stranou. Nekomunistická strana, jež k této "koalici" přistoupí, dostává se ihned, nebo alespoň postupně, do situace satelita - t. zv. kolonisace. "Koalice" má hrdé jméno "Lidové fronty", "Národní fronty". Fronty pracujícíchho lidu" a pod., a už tím jasně dává najevo, že strana stojící mimo ni není "lidová", "národní" a "překroková", tedy že je "reakční", a že z toho důvodu nesmí být trpěna a připuštěna do politického života. V důsledku toho každá opozice - mimo rámec "koalice" - je odsouzena jako "protistátní, nelegální a trestná".

Klement Gottwald šel touto "dobře vyhlápanou cestou" mezinárodního komunismu od samého počátku své anabáse za dobytí moci v Československu.

Když Hitler dne 22. června 1941 napadl Sovětský Svaz, čsl. komunisté v Anglii změnili svůj dřívější negativní postoj k "imperialistické válce" a přihlásili se za členy Státní rady čsl. zahraničního státního zřízení. Nad to byli přijati do "Fondů pro oběti Gestapa", čímž bylo dáno na jevo, že jsou též členy užší rodiny protinacistických bojovníků a požívají formu příměření důvěry. To vše Gottwald přímo či nepřímo dojednal a schválil a z Moskvy navázal styk s Londýnem. V prosinci 1943 - po konferenci Churchilla, Roosevelta a Stalina v Teheránu - prezident Dr. Beneš v Moskvě nabídl čsl. komunistům, aby vstoupili do vlády - viz Feierabend: "Beneš mezi Washingtonem a Moskvou", str. 131., a přivezl Noskovi Gottwaldův dopis o přístupu vlády Národní fronty - tamže, str. 105-14. Bohužel, není zde dosti místa, abych vyložil podrobnosti - viz Feierabend, dále Laštovka: "Za války v Londýně". Lze však vzít za prokázáno, že Benešovým jednáním v Moskvě v prosinci 1943 bylo už předurčeno jak mezinárodní postavení naší republiky - závislost na Sovětském Svazu -, tak vnitřní úprava jejího poměru. Na druhé straně je slušno zdůraznit v zájmu historické pravdy, že vedoucí příčinou postupného komunistování naší dříve demokratické republiky byl výsledek války, totiž začlenění republiky do sovětské vojenské a mocenské sféry podle dohod Stalina s Rooseveltem a Churchillem.

Dr. Beneš velmi pravděpodobně předvídal nebezpečí zkomunistování Československa - viz Feierabend, str. 132 - a snažil se mu čelit - neúspěšně, a i poněkud neodborně - plánem na vytvoření jediné socialistické strany, "v níž zmizí jméno komunistů a která spojením národních socialistů a sociálních demokratů bude mít rovnováhu proti komunistům, komunistickému živlu" - Feierabend Sounrak čsl. demokracie, str. 18, 19.

Známo výsledek a osud t. zv. socialistického bloku, jenž proti očekávání Dra Beneše znamenal posílení komunistů, neboť vedl k dalšímu zpevnění jejich vlády nad Národní frontou.

Před únorem 1948 byly složky Národní fronty ještě poměrně samostatné.

Komunistické pojetí Národní fronty se uskutečnilo v t. zv. Košické vládě, jakož i v druhé Fierlingerově vládě - říjen 1945 - a v Gottwaldově vládě z r. 1946. Ale ve všech těchto třech vládách komando Národní fronty - a jejím prostřednictvím komando komunistické strany - nebylo ještě plně přiznáno a provedeno. Mezi dubnem 1945 a 25. únorem 1948 nekomunistické strany Národní fronty - jež v květnu 1946 dokonce samostatně kandidovaly - se ještě pokládaly - s dávkou určitého optimismu - za "rovnoprávné" členy "Národní fronty a vládní koalice". Nemohu zde nevzpomenout výrok Msgr. Dra Jana Šrámka, jenž na poznámku Václava Kopeckého, že komunisté jsou "vládnoucí" stranou, reagoval slovy: "nikoliv vládnoucí, nýbrž jen vládní". Ale řečený komunistický ministr informací Václav Kopecký byl blíže politické

skutečnosti. To se ukázalo v únoru 1948, kdy tři složky Národní fronty i s prezidentem podlehly komunistům ve zkoušce sil. Tehdy se též ukázalo, jak sociální demokraté, ač v listopadu 1947 se zbavili Fierlingera, zůstali v pevném objetí komunistické strany.

Po únoru 1948 sociální demokraté splynuli s komunisty a t. zv. další nekomunistické strany zdegenerovaly na pouhou výzdobu - window - dressing - Národní fronty. Petr Pithart věrně poznamenává, že i tato Národní fronta se uložila k dvacetiletému spánku" s jistými známkami somnabulistických pohybů - na př. s organizováním výročí "jmenovaním" kandidátů do voleb, regulováním přílivu členstva do nekomunistických politických stran a pod. - Teprve "Dubčekův Akční program" snaží se znovu představit čsl. lidu a světové veřejnosti Národní frontu a s ní "koalici" komunistické strany se stranami nekomunistickými, tedy "stát několika politických stran."

Stát a politická strana. Politická realita v po-únorové republice se jasně projevila v lednu 1968.

Ve státě nastal boj mezi t. zv. konservativci, kdož doporučovali po kračování Novotného režimu, a t. zv. liberály, kteří - hlavně z hospodářských důvodů - si přáli více svobody a byli podporováni touto lidu po navrácení svobod. Mohlo by se očekávat, že tento boj bude sveden na půdě vlády a parlamentu, a nato se přenesen do lidu, jenž rozhodne o předmětu sporu ve volbách.

Ale boj byl sveden - a vede se téměř -!- výhradně v lůně komunistické strany, tedy ani ne v Národní frontě. Je to zcela logické, neboť podle politické reality, v níž žije současné Československo, centrum moci ve státě je v orgánech komunistické strany, tedy v jejím představenstvu, ústředním výboru a sjezdu. Jinými slovy, Československo dospělo do stavu, v němž "státem je vpravdě -!- komunistická strana". Je to zjev běžný ve všech komunistických státech a v t. zv. lidových demokraciích.

Ztotožnění státu a strany - známé též z nacistického Německa, fašistické Itálie a falangistického Španělska - má ovšem své důsledky: státní orgány zakrňují, a rozvíjejí se orgány strany; právem se stává "vůle strany", ústava, pokud se nepřizpůsobí politické realitě - v Československu se to stalo částečně v r. 1960 -, stává se nepraktickou zastaralou a nevykonávaná se.

"Akční program" slibuje, že režim tento vývoj zvrátí, ale na druhé straně jasně naznačuje, že nedotčen zůstane monopol komunistické strany a jeho nástroj - Národní fronta. Komunismus a demokracie.

Komunismus - Marxistický Leninismus -, a vůbec Marxismus, mají základní dogma, podle něhož "socialismus" má přednost před demokracií - politickou svobodou -. Proto je Marxistovi dovoleno vnutit lidu "socialismus" i proti vůli většiny. "Diktatura proletariátu", a tudíž i menšina, je nejen přípustná, ale přímo nařízena jako cesta k uskutečnění marxistického programu.

To znamená v politické realitě, že marxistické strany kladou svou výlučnou vládu před demokracií - před vládou většiny -. Jestliže některá "marxistická strana" tento vztah obou hodnot - "socialismu" a demokracie - změní a na první místo postaví demokracii - politickou svobodu -, pak přestává být orthodoxně marxistická. Tak tomu je na př. u anglické Labor Party a tak tomu bylo u našich předválečných sociálních demokratů. Komunisté pokládají obě tyto strany za "úchylky" od Marxismu - a ovšem od Marx-Leninismu -.

Pro orthodoxního marxistu je tudíž monopol jeho strany samozřejmý. Má-li stát demokratickou ústavu - jak jí byla na př. naše ústava z roku 1920 - a má-li-li tudíž být orgány státu voleny podle většinové zásady, orthodoxní marxista ochotně sáhne k instituci Národní fronty, Lidové fronty a pod., jež provede volby na základě jednotné volební listiny a dá nekomunistickým stranám jen tolik mandátů,

SLOVENSKÍ KATOLICI

VERNI SVOJIM VODCOM

Slovenští pápovi

Ludvíkovi Svobodovi, prezidentovi ČSSR, Alexandru Dubčekovi, prvnímu tajemníkovi ÚV KSČ, Josefovi Smrkovskému, předsedovi Národního zhromaždenia, Ing. Oldřichovi Černíkovi, předsedovi vlády ČSSR, Miroslavovi Golúfkovi, ministři kultury a informací,

dr. Gustávovi Husákovi, podpredsedovi vlády ČSSR, Ondřejovi Klokáčovi, předsedovi SNR a Slov. národního fronty, docentovi Štefanovi Brančíkovi, povereníkovi SNR pro kulturu a informácie. Bratislava, 19. júla 1968.

Menom katolického Diela koncilo-vej obnovy, ako spoločenstva biskupov, kňazov a ostatných veriacich, vyslovujeme plnú dôveru snahám štátnych činiteľov o slobodný rozvoj našich národov. Znovu potvrdzujeme, čo sme vyslovili na celoštátnom zjazde na Velehrade, čo zdôrazňujeme v tlačí a na našich poradách, že chceme spolupracovať na novom modeli spolunažívania veriacich všetkých cirkví a veriacich s ostatnými občanmi v našom socialistickom štáte a napomáhať rozvoj našich národov. V týchto vážnych dňoch chceme dať zvlášť najaavo, že náš postoj je našim jasným stanoviskom, že sme za odstránenie deformácií, za plodný dialóg a v tom to duchu podporujeme zdravý obrodu života v Československej socialistickej republike. Ubezpečujeme Vás o úprimnosti týchto našich snáh a chceme aby sme, aby sa stali užitočným mravným kapitálom nového spoločenstva, ktoré sa tu vytvára.

Pripravený slovenský výbor a sekretariát DIELA KONCILOVEJ OBNOVY

RÁNY NA TVÁŘI NÁRODNÍHO MUZEA

Praha -šek-. Celé čelo frontální zdi Národního muzea je poraněno snad až dvěma tisíci ranami. Po-dobané sloupoví, poštipané tympanon, abakové pásy, římsy, kládí, mramorové desky se zlacenými jmény našich velikánů, sochy, roztržité skla velkých oken, proděravělé záclony a rolety . . .

Velká luneta v Pantheonu, na níž Václav Brožík zvěčnil Karla IV. ve slavnostním okamžiku zakládání pražské university, nese pět d'obanců, několik trubců varhanního sloupů řadí je proděravěno. Kazetové stropy sbírkových sálů civí svými

PRO TO NEJLEPŠÍ V MASE A LAHŮDKÁCH!

Nakupujte v nejmodernějších a kvalitou proslavených obchodech po evropském způsobu vyrobené uzeniny a maso.

THE HOMES OF QUALITY tip-top MEATS

delicatessen

YORKDALE PARKING CENTRE • 783-8866
1727 BLOOR STREET WEST (High Park) Tel.: RO 6-4982

EVROPSKÁ LÉKARNA
posílá

LÉKY DO ČSSR

HILARY'S DRUG STORE

344 BATHURST ST.
TORONTO

Tel: Empire 8-1059

Rychlé a přesné dodání

Z OHLASŮ UDÁLOSTÍ

Dokončení ze strany 2.

čem jsme věřili," řekl, "že je nemožné, stalo se. Základy mezinárodního práva byly otřeseny. Byl to nejbouřlivější protest, jaký kdy papež proslavil.

Lord Avon, kterého známe více pod jménem Eden, prohlásil před několika dny v Londýně: "Sovětská invaze bude trpkou zkouškou československého lidu, ale nejen jemu, záležitost se týká celého světa kolem. Pravda je, že jsme se zase vrátili do těch nejhorších dnů studené války." A radí, aby zodpovědnost a schopnost NATO byla, a to co nejdříve, zrevidována. Nadešel také čas, aby se vedoucí státy svobodného světa sešly, a společně se usnesly, co je třeba učinit ve všech sférách.

Může Kanada opustit NATO? ptá se v nedělním The Globe Magazin O. Clausen. Otázka se zdá irelevantní - a bude se zdát někomu blížší šprýmu - ve stínu napadení Československa varšavským paktem.

Londýn. Více než 6000 posluchačů zaplnilo v pondělí 2. 9. Royal Albert Hall, aby vyslechli koncert Londýnské symfonie, pořádaný "k oslavě a holdu statečnému lidu Československa". Podnět k uspořádání vyšel před týdnem od D. Barrenboima, izraelského umělce, a koncert byl pořádán pod záštitou United Nations Association, která je soukromou nevládní organizací. B. řídil orchestr a jeho žena čelista Jacqueline du Pre, byla sólistkou Dvořákovy koncertu pro čelo. "Koncert není", prohlásil Barrenboim, 25 letý pianista, "namířen jako demonstrace proti někomu nebo některému systému. My tu prostě chceme zahrát do kroku statečnému lidu, který bojuje za způsob svého života." Stojí za zmínku, že večer před koncertem bylo B. odkudsi a kýmisi telefonováno, že "nikdo za něj neručí, bude-li dirigovat". B. to nebral vážně. Detektivové Scotland Yardu byli však vzdor tomu na svých místech.

Výtěžku z koncertu bylo, resp. bude použito jako finanční pomoc čes. uprchlíkům, studentům v Británii, a "The Foundation of Czechoslovak Immigrants", zřízenému R. Kubelíkem.

A pátý jezdec je strach. Generál J. Andropov, šéf KGB, přiletěl do Prahy. Má převzít osobní velení nad svým aparátem, pod heslem "Stalin jen spí". Krvavé dny represí, bouření na dveře o půlnoci, zmizení, procesy, všecko jako za Stalina. Jestlipak i to stojí ve smlouvě, uzavřené se Svobodou a Dubčekem? Andropov byl vyslancem v Budapešti v r. 1956, tedy expert na "kontrarevoluci". O Heydrichovi se také tvrdilo něco podobného.

Stáb lékařů českobudějovické nemocnice bojuje o život šesti sovětských okupačních vojáků, obětí havarie vojenského letadla na letišti v Planě. Lékaři vyzvali okupační velení o dodání 10 dárců krve. Nedostavili se dárči z řad okupantů, dostanou zranění naši krev - kterou přijeli prolévat.

-Mladý svět, Zvláštní vydání č. 2 z 24. 8. 1968, tištěné v podzemí.

Sest. RH

DR. MATUS STANEK

KRAJOVÝ ADVOKÁT - VEŘEJNÝ NOTÁŘ
A REAL ESTATE BROKER

ponúka širokej krajskej verejnosti nasledujúce služby:

1. Kúpu, predaj a nájom, domov, obchodov, apartmentov, fariem a pozemkov.
2. Investovanie peňazí na hypoteky (Mortgage) na vysoké úroky so sto percentnou zárukou.
3. Zasielanie peňazí cez TUXEX a Tuxex poukázky do ČSSR.
4. Vybavovanie hromadných zájazdov do ČSSR a návštevy z kraja do Kanady.
5. Emigrační záležitosti, letecké a lodné cestovné listky do celého sveta.
6. Verejnomotorské práce ako: VÍZA, KANADSKÉ PASPORTY, OVEROVANIE LISTÍN, PREKLADY, ZMLUVY, POZOSTALOSTNÉ POKRAČOVANIA, SPLNOMOCENSTVÁ, TESTAMENTY atd.

7. Kompletné porady pre starých i nových emigrantov vo veciach právnych, daňových, emigračných a obchodných.

DLHOROČNÁ skúsenosť a ODBORNÁ znalosť zaručuje 100 percentnou spokojenosť ZÁKAZNÍKOM!

TELEFON: BUSINESS 536-2107

RESIDENCE: 222-7831

PÍŠTE NA: 1616 BLOOR STREET WEST, TORONTO 9, ONTARIO.

kolik je žádoucí, aby "komunistická většina" nebyla ohrožena. Nad to nekomunistické strany jsou žádány, aby kandidovaly do parlamentu jen ty, kdož mají "kladný postoj k socialismu".

Za tohoto stavu věci parlament a vláda stávají se podružnými orgány státního zřízení. Mají zpravidla funkci "orazítkovat" rozhodnutí "Národní fronty, resp. komunistické strany. Petr Pithart je vystřížně označuje jako "pouhé okrasy".

Neopakuje staré chyby.

Komunistické pojetí Národní fronty nesporně vede k porušení demokracie, tedy většinového principu. Je-li pak ústava vybudována na tomto většinovém principu - jak byla naše ústava z roku 1920 -, vede řečené pojetí k porušení této ústavy, i když tato neústavnost je kamuflována "dobrovolným" přistoupením nekomunistických stran menem zůstává přípustnost nezáměrem zůstává přípustnost nezáměrné politické strany -tedy opozice- a svobodných voleb.

S Drem Valentou si snažně přejí, abychom rozbořem principu Národní fronty pomohli "těm, kteří dnes doma hledají nové cesty, aby neopakovali staré chyby.

Ale mám připomínku: Jak články Petra Pitharta, Ivana Svitáka -viz na př. v časopise "Student" ze dne 10. dubna 1968-, Zdenka Mlynáře, Václava Havla, Jana Procházky a mnoha jiných mne přesvědčují, že si naše mladší generace uchovávala logiku myšlení a správné ideologické hodnocení. Mohla by ihned nastolit demokracii, kdyby jí to bylo dovoleno. Ale, bohužel, dosavadní zkušenost mne poučuje, že praví demokraté dosud u nás nezvítězili. I t. zv. liberálové v představenstvu a Ústředním výboru čsl. komunistické strany nejsou dosud ochotni vzdát se monopolu moci -pro svou stranu a připustit svobodné volby s neodvislými politickými stranami. Odpověď na otázku, proč tomu tak je, dává ideologie komunistické strany a přítomná mezinárodní situace.

Adolf Procházka

ZPRÁVA PŘEDSEDY PUBLIKAČNÍ KOMISE SVU

Koncem roku 1966 vyšel pod záštitou SVU a nákladem Imdiona University Press sborník příspěvků na počest sedmdesátin předsedy SVU profesora Dra. Václava Hlavatého, knihu, která nese název "Perspectives in Geometry and Relativity", redigoval Dr. Banesh Hoffmann z Queens College, za spolupráce redakčního kruhu. Kniha se prodává po \$ 15.00. Publikační komise však smlouvala s Indiana University Press 40 procentní slevu pro členy SVU - \$9.00.

V těchto dnech vychází pod záštitou Společnosti v holandském nakladatelství Mouton-Co., za redakce předsedy publikační komise, obšírný dvoudílný sborník "Czechoslovakia Past and Present", založený na přednáškách proslavených na II. Sjezdu SVU. Kniha mající kolem 1600 stránek, obsahuje 119 příspěvků psaných našimi největšími odborníky v nejrůznějších oborech, působících na nejlepších univerzitách a výzkumných ústavech v západním světě. Zatímco první díl popisuje jednotlivé etapy čes. historie a společnosti, druhý svazek pojednává o různých otázkách čes. vědy a umění. Zájemci si mohou sborník objednat prostřednictvím redaktora či kanceláře se 40 procentní slevou pro členy SVU.

Na žádost členů SVU a z pokynu předsednictva Eva Rechciglová připravila druhé vydání ročenky a adresáře členstva. Tak jako v prvním vydání, publikace obsahuje základní informace o členech SVU (místo, datum narození, povolání a působení, soukromá adresa, vzdělání, specializace a zájmy). Členové jsou v publikaci seřazeni též geograficky (t. j. podle země, státu a měst) a podle specializace. Mimo to obsahuje nejdůležitější údaje o Společnosti, o jejím účelu, jejích začátcích, dnešní organizaci, činnosti a publikacích. Členové si mohou ročenku zakoupit za cenu \$3.00, jinak se prodává za \$5.00. Dá se očekávat, že tato publikace tak jako její předchůdce se stane naším "bestsellerem". Takřka 50 procent členů SVU změnilo svá působení během posledních dvou let a mimo to počet členstva se podstatně zvýšil v tomto období. Z těchto důvodů doporučujeme všem členům SVU, aby si adresář zakoupili.

SVU sponzorovala vydání sbírky povídek "Povídky exulantovy" od prof. Dr. Otakara Machotky. Knihu, kterou vytiskla tiskárna Našich hlasů, možno si objednat prostřednictvím kanceláře SVU a nebo přímo u prof. Machotky, se zvláštní slevou pro členy SVU.

Pod záštitou SVU vyšla německy psaná kniha Dra Antonína Kratochvíla, s názvem "Die kommunistische Hochschulpolitik in der Tschechoslowakei" - Mnichov, Fides Verlag, 1968, stran 271-. Kratochvílova kniha popisuje události ve školském oboru od května 1945 až do začátku letošního roku a podává podrobný rozbor vysokoškolské politiky v Československu během dvaceti let. Kniha je k dostání v kanceláři SVU se 40 procentní slevou pro členy SVU.

V tisku je dále biografie známého čes. autora, čestného člena SVU, zemřelého Zdenka Němečka - "Zdeněk Němeček, život a dílo mezi léty 1891-1950-" od Beatrice Nosco.

SVU sponzorovala český a slovenský sborník vzpomínek a úvah na Masarykovu republiku, nazvaný "Padesát let". Kniha, kterou redigoval Ivan Herben společně s Františkem Třešňákem, vychází nákladem Našich hlasů.

Prof. Dr. Jiří z Pittsburgh University, který byl pověřen přípravou díla "Who's Who Czechs and Slovaks Abroad", rozeslal nové dotazníky se žádostí o doplňky, tak aby tato významná publikace, připravovaná pro vydání kolem padesátého výročí založení Československé republiky, vyjádřila stav Čechů a Slováků k podzimu 1968.

Nynější vývoj v Československu podtrhuje význam svazku, který ukáže československé i světové veřejnosti, jak významně se Češi a Slováci v zahraničí uplatnili ve vývoji kultury, vědy a obchodu. Prof. Nehněvajs očekává, že na základě nejnovějších informací bude "Who's Who" dokončeno ještě před koncem tohoto roku. Jaký zájem o tento projekt existuje i v širší veřejnosti dokazuje již to, že University of Pittsburgh k dokončení tohoto díla též finančně přispěla, takže režijní příspěvky zůstávají nedotknuty v pokladně SVU a pomohou k subvencování konečné publikace "Who's Who".

Prof. Henry Kučera z Brown University dokončuje redigování anglického sborníku, nesoucího prozatímni název "Czechoslovakia, 1918-1968". Kniha, která je speciálně připravovaná k výročí 50letého založení Československé republiky, má jít v nejbližších dnech do tisku.

Obětavý washingtonský člen SVU - nedávno se přestěhoval do Kalifornie - Josef Žanda dokončuje "Rejstřík Zpráv SVU 1956-1966".

Předseda publikační komise dokončil redakční práci na sborníku přednášek proslavených na třetím sjezdu SVU.

Publikační komise doporučuje, aby se soutěž na nejlepší rukopis vědecké knihy s čs. námětem, již byla pověřena předsednictvem, oddělila o jeden rok, aby se umožnilo řadě zájemců dokončit rozpracované a nedokončené rukopisy.

Končí zprávu s výzvou ke členům Společnosti, aby přispěli názory, nápady a práci na publikačních projektech Společnosti.

Miroslav Rechcigl, Jr., v. r. předseda publikační komise.

Jednota Č.S.A.

V důsledku současných tragických událostí v Československu, Jednota Č.S.A. zaslala prezidentu Spojených států, Lyndon B. Johnsonovi, státnímu tajemníku Dean Ruskovi a senátorům Everett Mc Kinley Dirksenovi, Charles Percymu a Romanu Hruskovi, jakož i předsedovi Demokratického Programového Výboru, ctihod. Hale Boggsovi, telegram následujícího znění:

Československé Spolky v Americe, nejstarší bratrská podpůrná jednota ve Spojených Státech, odsuzují hrozný čin Sovětského svazu a jeho satelitů, jmenovitě Polska, Východního Německa, Maďarska a Bulharska, kteří provedli násilnou invasi Československé republiky, hrubě porušivše svrchovanou práva jejího lidu a jeho snah o liberálnější formu vlády.

Spojené státy musí zaujmout k těmto událostem pozitivní stanovisko, mají-li si zachovat úctu demokratických národů světa. Amerika si nemůže dovolit ignorovat toto vážné ohrožení komunismem, ponecháním událostí bez povšimnutí.

Pane presidente, ve jménu Spojených států amerických Vás žádáme, abyste v této záležitosti zaujal nekompromisní stanovisko, požadavkem okamžitého svolání Bezpečnostní Rady Spojených Národů, k obraně politických a územních práv jejích členů - Československé republiky, aby tak bylo včas zabráněno persekuci a popravám tisíců mužů a žen, kteří se odvážili vyslovit požadavky liberálnější vlády své země a větší svobody československého národa.

Podepsány - Československé Spolky v Americe (Č.S.A.) - Frank J. Vodrážka, předseda.

F. C. Štěrba:

U STAROŽITNIKA

V pestré směsi v krámkě nakupeno: sklo a svícny, sošky solné úbělové, tlusté knihy, rytiny a ztmavlé řezby, mapy křiklavě zbarvené; šperky náhrdelní a zápěstní, i náprstní.

Z časů starých, věkem napůleno, stojí v koutě křeslo pana Berky. Za ním zrcadlo benátské, na němž kresby z odprýskané vrstvy v černé půdě nové vidiny vybavuje na kvas slavnostní.

Se zdi zazvonily těžké tluky hodin, aby připomněly, že nezhlitly čas, aby připomněly, že nezhlitly čas, Kavalír z porculánu, samý blesk a jas, zastavil se, uzdu drže bujným koním, Tok dějů proměnil se v mlžný pás.

L LUNSKÝ OPTIK

Prohlídky očí

Zhotovení brýlí

Prvotřídní kvalita

H o v o ř í m e č e s k y

470 COLLEGE ST. TORONTO

WA. 1-3924

KONSELE ŽITAVSTÍ A SKALNÍ MARXISTÉ

Náš historický státní znak i znak Slovenska byl v minulém období hrubým způsobem znetvořen a tato absurdnost trvá dodnes!

Kdo jsou ti, kteří tento nesmysl navrhli a kdo tuto změnu historických znaků a symbolů naší státní suverenity schválili?

Jaký to nevkus, lev musí mít hvězdu na hlavě, která mu vůbec nesluší, snad mu má svítit na cestu k socialismu? Slovensko má zase nad Tatrami místo dvojitého kříže nějaké psi jazyky, nebo jsou to snad plameny?

V neděli 28. 4. t. r. viděl jsem na Letné městský autobus města Žitavy, kdys města našeho, dnes Žittau - NDR. A ejhle: na autobuse znak města Žitavy se dvěma českými dvojčecy bílými lvy v červeném poli s korunou na hlavě! Kromě znaků dvou lvů byly tam ještě další dva stejné znaky - nevím, co znamenaly - sestaveny do čtverce jako náš velký státní znak i s Podkarp. Rusí, který je v plné kráse umístěn v katedrále sv. Víta na Hradě pražském.

Konšelé města Žitavy jsou přece rozumnější nežli naši historičti bídilové, kteří nevědí, proč čeští králové jako symbol své i státní moci umístili lvu korunu na hlavu, nikoliv rudou hvězdu. Jak dlouho ještě tento nešvar potrvá?

Zdá se, že německým marxistům nepřekáží znak českých králů ve štítě Žitavy, zato české skalní marxisty znak historický straší, proto musel být nedůstojným způsobem změněn.

Student - Rudolf Kračmar, Praha

TORONTO - PRAHA

"JET" RETURN - \$346.00

VOUCHER - \$76.00

AIR & OCEAN

1 ADELAIDE ST. E.

(roh Yonge St.)

Toronto 1

EM 3-8888 (4 linky)

KAREL BUZEK

Notář

AT CESTUJETE KAMKOLI, OBRAŤTE SE S DŮVĚROU
NA NAS OPATŘÍME VÁM LODNÍ LÍSTKY NEBO
LETECKOU JIZDENKU ZA NORMÁLNÍ CENU
JIZDENKU ZA NORMÁLNÍ CENU

ALEX A. KELEN
LIMITED

POUŽIJTE NAŠICH SLUŽEB PŘI CESTOVÁNÍ DO STARÉ
VLASTI SLOUŽÍME NAŠÍ KRAJANSKÉ VEŘEJNOSTI OD
ROKU 1925

BEZCELNĚ BALÍČKY DO CELE EVROPY

1467 MANSFIELD ST., MONTREAL 2, QUE.

TELEFON 842-9548

Novinka z Wolfsburgu

-DaD - Zvenku není VW 411 žádná senzace, ale má to v sobě. Toho mínění jsou odborníci, kteří nováčka Wolfsburgu do všech podobností testují. Vůz střední třídy -4 válce, boxer, 1 700 ccm, 68 PS-, na přání se čtyřmi dveřmi, je vypraven s komfortem a bezpečností drahého luxusního auta za necelých 800 DM. Miskovitě formovaná přední sedadla je možné seřadit pro každé individuální držení těla a použít také jako lenošky. I na zadním sedadle je dost místa pro dlouhé nohy. Topení a větrání je dále zlepšeno: vůz má sériové topení s automatickými elektrickými hodinami. Vypěrování přední osy vinutou pružinou a dvojkolbové seřízení zadní osy zaručuje příjemnou o pohodlnou jízdu. Jeho sériové vyrábění pásové pneumatiky sedí pevně na vozovce i v nejostřejších zatáčkách. Jeho nejvyšší a průměrná rychlost je 145km -hod. wl

SPADINA REPAIR CENTRE

Majitel: Ladislav Pele

OPRAVY AUT

V S E C H Z N A Č E K

Rychle, spolehlivě a se zárukou

441 SPADINA AVE. (ve dvoře)
TORONTO - Telefon: 920-2113INFORMACE PRO
VŠECHNY KRAJANY

Rozhodnete-li se pro koupi nového či ojetého auta, s důvěrou se obraťte na naši prodejnu.

K zakoupení auta Vám stačí složit částku \$50 - 100. Jednáme česky a mluvíme slovensky. Nezáleží jak dlouho jste v nové vlasti, ale na tom, jste-li zaměstnaní.

ANDRÉ KONTRA
PHONE 233-1211

THORNCREST MOTORS
4865 Dundas W. at Islington

PROCK INSURANCE AGENCY

14 Conrad Avenue, Toronto 4

Tel. 537 - 2631

AUTO - POŽÁR - BONDY

Dopravní a všeobecné pojištění
Výhodnější a levnější podmínky
Auto - financování

NAKUPUJTE
U NAŠICH INSERENTŮJITEM DO PRAHY A ZPĚT POUZE
\$450 V LETĚ

ZAVOLEJTE NEBO NAPIŠTE IHNEDE

Pi. L. VESELÁ EM. 3-4366

VESELY & GREBEN
TRAVEL AGENCY

360 BATHURST STREET, TORONTO 2B

NÁBYTEK DO 3 MÍSTNOSTÍ

LOŽNICE, OBÝVACÍ POKOJ A KUCHYŇE

OD 159 DOLARŮ

Kupujte přímo z továrny, ušetříte meziobchodní zisk

UNITED FURNITURE FACTORIES

511 KING STREET WEST, TORONTO

Telefon 368-7316

C8/30-8/15

Při styku so starou vlastíou a kanadskými úradmi celkom iste použijte služieb:

SLOVAKOTOUR - A. BANIK - - AGENCY

Andy BANIK, verejný notár (18 rokov v službách krajanov)

700 Queen Street West Toronto 3, Ontario tel. 363-8984 alebo 368-9784.

NAŠE ĎALŠIE SLUŽBY:

ÚRADNÉ ZASTÚPENIE A ČEDOKU

Lietadlom do Prahy-Viedne v skupine \$354.00, jednotlivci \$450.00

V roku 1969-tom dovedna 8 výprav do kraja. Prihláste sa už teraz!!

ZARIADÍME: Navštevy rodín z kraja - garančné listiny zadarmo. Starobnú penziu do kraja a lieky do celého sveta. Kanadske pasy a krajové víza behom 48 hod.

ANDY BANIK, verejný notár, vystaví Vám posledne vôľo, urobí preklady dokumentov, fotokopie, darovacie listiny s konzulárnym overením a poradí pri emigračných ťažkostiach.

V NAŠEJ BUDOVE JE: Jediný POŠTOVNÝ ÚRAD v našej reči v Toronte!
REREALITNÁ KANCELÁRIA Dr. S. REDINU. Poradíme pri kúpe a predaji domov, obchodov, pozemkov, apartmentov. Kupujete - alebo predávate? Zavolejte hocikedy - Andy Banika.